

Foto Dick van der Wal

NICO DE HAAN, VOGELKENNER

Door MAARTJE KOUWEN/ Van vogels kan hij geen genoeg krijgen. Jarenlang was hij het gezicht van Vogelbescherming Nederland, bracht hij in Vara Vroege Vogels enthousiaste verhalen op de radio ten gehore en was te zien in tv-programma's als 'Vogels kijken' en 'Natuurlijk Nico'. Met zijn eigen bedrijf zet hij zijn missie voort: 'Ik wil een groter draagvlak creëren voor vogels en natuur.'

> Het is moeilijk om natuur op de buis te krijgen <

> 'Ze moeten me wel hebben', zegt Nico de Haan lachend over het winnen van de Gouden Lepelaar en de benoeming tot meest inspirerende groene Nederlander. 's Lands bekendste vogelaar verdiende de prijzen onlangs voor zijn bijdrage aan het beschermen van vogels. 'Ik probeer die dingen te laten zien, waardoor vogels gaan leven. Ik wil mensen nieuwsgierig maken en hen enthousiast maken voor vogels en natuur. Het is prachtig als je merkt dat mensen dat waarderen.'

De Haans passie voor vogels begon al op jonge leeftijd. 'Als kind woonde ik in de uiterwaarden. Ik zag dagelijks veel vogels, mijn vader kon er van alles over vertellen en in de kast stonden vogelboeken van bijvoorbeeld Jacques P. Thijsse. Ik viel in slaap met geluiden van de roerdomp en de kwartelkoning. Die interesse kon niet uitblijven.'

Wat vogels zo interessant maakt, kan De Haan maar moeilijk uitleggen. 'Ik denk dat het de spanning is. Ik ben niet iemand die in de auto stapt als er ergens een bijzondere vogel is gesignaleerd; dan kan ik net zo goed naar de dierentuin gaan. Nee, ik ga op pad en wil de vogels zelf ontdekken. Er zijn zoveel aspecten die vogels boeiend maken: het onverwachte gedrag, de kleurenpracht en de overweldigende vogeltrek. Ik kan uren naar ze kijken.'

Dat probeert De Haan over te brengen op de rest van Nederland. Hij zette zich jarenlang in voor Vogelbescherming Nederland, hij maakte radio- en tv-pro-

gramma's en schreef boeken. Sinds enkele jaren heeft zijn eigen bedrijf, Vogelkijkcentrum Nederland, waarin hij excursies en internetcursussen geeft. 'Er komen telkens nieuwe generaties die hun oogjes opendoen. Ik wil hen laten zien hoe prachtig en boeiend vogels zijn, om zo een groter draagvlak te creëren voor vogels en natuur.'

Dat is volgens De Haan hard nodig. 'Het probleem is dat vogels zo vanzelfsprekend zijn. Maar als je beter kijkt, dan zie je ook dat ze ook enorm afhankelijk van ons zijn. Ze hebben veel voedsel nodig. In de Waddenzee komen duizenden vogels foerageren en rusten; die vogels moeten we voldoende kunnen bieden. Maar ook bij de huismus moeten we zorgen voor genoeg voedsel. Het behouden van leefgebied is belangrijk voor een grote range aan vogels. Maar pas als er genoeg draagvlak is, worden er maatregelen genomen.'

Zijn werk heeft inmiddels vruchten afgeworpen. 'Een halve eeuw geleden werd het Lauwersmeer zonder pardon afgesloten. Dat zou nu niet meer gebeuren. Het belang van vogels en natuur weegt steeds zwaarder; de economie is niet langer altijd het belangrijkste. Je moet er nog steeds je best voor doen, maar uiteindelijk komt er wel natuurcompensatie, zoals nu met de Hedwigepolder.'

'Daarnaast is Vogelbescherming een heel succesvolle club geworden. Toen ik daar begon waren we met z'n drieën, nu werken er meer dan zeventig man en ben ik inmiddels ambassadeur. Ons doel

is altijd hetzelfde gebleven: vogels beschermen, zowel soorten als individuen, nationaal en internationaal. Daarin hebben we veel resultaat geboekt. Met de roofvogels en moerasvogels gaat het heel goed. Ik ben optimistisch.'

Toch zijn er ook een heel aantal vogels waarmee het bergafwaarts gaat. 'Er staan nog steeds veel vogels op de Rode Lijst en in het landelijk gebied hebben we de slag een beetje verloren. Als het grasland zes keer per jaar met veertig kilometer per uur gemaaid wordt, dan kan er geen weidevogel meer broeden. Er zijn wel boeren die met creatieve oplossingen een paar broedende paartjes weten te behouden, maar de rijkdom van vroeger krijgen we niet meer terug. Daarvoor moeten we grote aaneengesloten gebieden creëren, als een soort openluchtmuseum', zegt De Haan weinig hoopvol. 'Ik weet niet of dat lukt. De landbouw is een echte industrie geworden. De economie kun je niet stopzetten.'

Maar De Haan geeft de strijd niet op. Hij is net begonnen met zijn nieuwe cursus roofvogels en uilen, en zou graag weer een vaste serie op tv willen maken. 'Daarmee bereik je veel mensen. Maar de laatste tijd is het moeilijk om natuur op de buis te krijgen. Daar moeten we echt voor knokken. Emo-tv is populair nu. We betalen voor onze eigen tranen. Maar op onze natuurzender NatuurNu zijn we onafhankelijk van Hilversum en kunnen we naar hartelust tv-programma's over natuur en vogels maken.'